

DEMONIOAK HIRE BEGIAK.¹

Goio Ramos Villanueva

arratsaldea

Izerdi tanta disdiratsuak kopetan behera irristatzen zitzaizkion emeki. Leihatila guztiak zabal zabalik baziren ere, freskotasuna eleak hiztegitik herbestera zirudien San Juan bezperako arratsalde sargoritsu hartan. Auto barneko giroa jasanezina zen, erabat ifernutar.

Bulegoko aire egokitua etorri zitzaion gogora. Horrekin batera, hantxe askoz hobe, eta freskoago zalantzarik ez, egongo zela egin zuen gogoeta: lanean freako ala etxerako bidean, asteburuaren aurrearian, ito egitear. Bizitzaren kontraesanak.

Horrelako hausnarketa antzuetan murgildurik zebilela, aurreko kotxearen freno argi gorriak piztu ziren bapatean. Etxetik berrogeita hamar metro eskasetara egonik, burdinbidean gelditu behar fabriketako tren zaharra noiz igaroko zai. Patuaren zoritxarra. Begiak hertsu zituen lipar batez, zabaldukakoan trena igarota eta eguzkia hodeitzar batek akaturik edirenen ote. Astiro ireki zituen, izerdi tantek larruan ildo kiskalgariak nola marrazten zizkieten nabaritu. Trenaren arrastorik ez. Eguzkiak, berriz, bete betean zirauen, zeru urdinean jaun ta jabe.

Kaguendioska ahapeka, albo batera luzatu zuen soa, bolanteari indar osoz heltzen ziolarik, era horretan barnean zebilzkion haserrea eta malaletxea ase bailitzakeen. Irratiko sintonia aldatu zuen. Tekla sakatu bezain laster digitoak dantzan hasi ziren, aurrerantzako lasterketa eroan, rokanrola haizetara zabaltzen zuen zenbaki batean gelditu ziren arte. Espaloirantz zuzendu zuen begirada berriro ere. Bertan neskato bat ageri zitzaion begi bistan, nola azaldu ote zen ez zekiela, lehentxoago inor ez baitzegoen toki horretan, ezta nondik jalgitzerik ere. Mago baten trukoaren ondorioa zirudien, New York aldean desagertarazi eta Euskal Herriko bazter honetaraino ekarri publikoa aho zabalik utziz, berorrek ere, txaloen artean, alde egiten zuen bitartean. Dena den, eta agerpenaren zioa edoze-langoa zelarik, neskak bertan zirauen, berari so. Gazteak harengan iltzatu zituen begiak. Haurra-emakume izakerak bereizten dituen muga zehazkabe aldakorrean, hamairu-hamailau urteko ninfula haren irudiak liluratu egin zuen, arras txunditurik laga. Arnasketa biziagotu zitzaion, bihotz taupadak arindu. Ezpainetan irribarre lizun inozentziaz beterikoa, sensualitatearen gailurra. Erabat urtsu izanen zen fruitu artean heldugabea. Hankartea gogortzen nabaritu zuen.

So artega desbideratu zuen, lotsaren kariaz, inork begietan pentsamendurik lizunenak irakur bailiezaizkiokeen, Lolita haren irudiak itsutuko bailuen.

Trenaren durunda, errealitatearen mugarriak. Segundo iheskor bakar batzu handik urrundu aurretik, ametsetako ninfula hura mundu errealetik oroimenen erresumara igaro aurretik. Burua jiratu eta soa iltzatu zuen, osteria ere, neskatoarengan, irudi osoa argazki baten gisa gogoan graba zekion: begien disdira, zango luzeen lilura, t-shirt azpian somarazten zitzaizkion titi hasi berrien lizunkeria.

Aurreko autoak frenatzea madarikatu zuen: martxan hastea areago. Handik berrogeita hamar metro eskasetara gelditu egin zuen autoa, etxeko atari aurrean topatu zuen leku-txoan aparkaturik. Motorea itzali ostean, kanporatzeko inolako

mugimendurik egiteke geratu zen. Erretrobisoretik begiratu zuen. Jakin bazekien etxe sailek eta karrikako bihurtuneak neskatoaren irudia eragotziko ziotena, baina, halere, begiratu egin zuen. Begiak hertsu eta sakon hartu zuen arnas. Gorputz osoa izerditan zuen. Bihotz taupadak nolabaita moteldu zitzaizkion arren, hankartea gogorturik ziraun.

gaua

Plazako argiak hor amataturik, sutea izitu zen, gauerdiko iluntasunean eguzki zati jausia zirudielarik. Argitasunak begirada guztiak bereganatu zituen, txinpartak, zirt zart ari zirelarik, haien ninietan islada araziz. Suaren majikotasunak arrasa liluraturik, jendea mututu egin zen. Orduan txalapartaren egur hotsa aditu zen bakar bakarrik -ttakun, ttakun...- isiltasuna labana zorrotz baten gisa urratuz, zeru ilunean sorgin-duriko sugarrekin norgehiagoka ariko balitz bezala.

Majikotasun puntorik gorena igarota, bertara bilduak itzartzen hasi ziren, minutu eskasetako irudi mistiko hark bahituriko errealitatearen nozioa piskanaka bereganatzen zutelarik. Zalantza izoirik gabe, ikuskizun erabat arrakastatsua.

Izan ere, San Juan bezperako festako antolatzaile ziren auzo elkarteko kideek ikuskizuna ilusio handiz prestatu zuten aste anitzetan zehar: telefono deiak, baimen eskaerak, diru bilketa, plazaren atontzea... Gainontzekoek emanaldia gozatu bazuten, zer esanik ez elkartekoek. Arrakastaren zaporea dastatzen ari ziren, zorionak edonon jasotzen. Bozkarioa irakur zitekeen haien begi disdiratsuetan.

Musika, baffleatik irtenaz, airean zehar hedatu zen bazterrak oro betez, era horretan festari jarraipena emanaz. Hantxe ari ziren hainbat antolatzaile mintzo, egindako ahaleginak, emaitza ezin hobeak ikusirik, merezi izan zuela baieztatuz, non, bapatean, arratsaldeko neska liluragarria ageri zitzaion bistara. Irudi mirestua flash baten modukoa izan zen: laburra baina sarkorra: harrapaezina bezain eraginkorra. Gazteak alde batetik bestera behatu zuen, bazter guztiak miatu. Alferrik, ordea. Zalantzak piztu zitzaizkion lipar batez. Irudikapena ote? Inor ez bide zen ohartu, inork ez omen zuen ikusi. Baina berak bai. Berak, ez beste nehork. Hantxe zebilen, ezin ederrago, ezeini jaramonik egiteke, suterantz urrats leun leunez, lurra zapalduko ez balute lez, jotzen zuelarik. Orduan... suak berpizturiko sorgin baten itzala? Ez. Harena ezik, beste inorena ezin izan zitekeen lurrin misterioetsua usain zezakeen inguruan, balizko sorgin bati leriokoen hats higuinarririk zeharo urrin. Egon izanaren testigantza. Baina non?

Odola bor bor nabaritzen zuen zainetan, nola igo eta lokietan pilatzen zitzaion, leher araziko zituela mehatxatuz.

Lagunok eletan ziharduten, baina hizkera ezezagun batez ariko bailiren, ez zien tutik ere entelegatzen, sogor zegoen, gogoarra arras urrun, emakumetasun atarian bisitari zen neskato eder harengan.

Aitzaki alu bat erabiliz, aldendu egin zen zirgit eragiten zion itzal iheskorrean bila abiatzeko, erdietsi arte etsiko ez zuelako ziurtasunez.

Artegatasunak jario arazten zion izerdi hotza esku batez lehortu zuen, bestean edalontzia zeramararik. Lantzean behin, auzokoek geldiarazten zuten ekitaldiaz zertxobait aipatzeko, zoriontzeko. Ele urduriak ahoskatzen zituen, ihardespenez.

labur bezain topikoak. Une batez, nahiaren aurka, gelditu behar izana, ze zitzaion oztopo begi ehizean jarraitzeko. Soak gorputzak zeharkatzen zituen bere desioaren isladaren atzetik.

Eta zelatan buru belarri murgildurik ibiltzeak etekina jarri zion eskura berehala. Sugarrek aldizka oztendurik, sutearen bestaldean kausitu zuen. Arratsaldeko janzkera aldaturik, lilurak bere hartan zirauen. Ninfula guztien modura, xarma hor-digarria zerion.

Izerdi hotza, bihotza bero.

Bozkario neurririk gabea duda mudaz mozorratu zen. Gerturatu behar ote zitzaion? Ez zekien nola ebats diezaiokeen bihotza. Ez, sikieran, hamalau urteko neskato bati. Segundo eternaletan paralizaturik gelditu zen hari so.

Lurra atxekirik, sugarrekin dantzari zebilkion itzalari itzaturik, urrunduz ikusi zuen. Espero gabean, neskak burua jiratu zuen eta irribarre goxo bat eskeini zion, horrelako ninfulak soilik marrazten dakiten irribarre sentsual inozentziaz beterikoa, berak sekula ahantziko ez zuen irribarrea.

egunsentia

Jaiki egin zen. Patarrak ideia nahaspilatuak askatzen hala nola barne mamuak uxatzen lagunduko ziolakoan, berriro bete egin zuen eskuan zerabilen godaleta -eta, zegoeneko, boskarrena zen-. Ondoren, besaulkian osteria ere amildu aurretik, leihoa ireki zuen ilargi zati bat, hainbat amodioren lekuko, barnera zedin. Tamalez, satelitea ez zen hurbildu, ez omen zuen gau hartan nehorren triturarik konpartitzeko asmorik. Bere orde, karriketan zebiltzan azken gau txorien ele eta barreak izan zituen errealtatearekiko lokarri.

Whisky zurrutadaxoa egin zuen. Edariaren lazdurak ez zion, zegoeneko, eztarria erretzen, traguaren traguz goxo nabaritzen hasia zen. Hausnarketetan murgildu zen. Hortxe zirauten loa galerazten zioten gogoeta kontraesankorrek. Baita ere, burmuina mailutza batez joka ari zitzaion neskaren irudia, sutearen bestaldean, eta haren lurrin misterioetsua, hamaikatxo usain nahasiren gaintetik hegalka, oroetatik berezi nahi izango bailuen. Behar izango bailuen.

Maitasun amestua. Maitasun ezina. Literaturako zein komiki eta filmetako neskato ederrak, ninfula paregabeak irudikatu zituen. Baina huraxe ez zen irudimenak sorreraziriko egoera ideala non ametsak errealtate bilakatzen ziren. Huraxe errealtatea zen, ametsak usu erarik ankerrenaz akatzen zituen errealtate gordina. Zergatik, bada? Ez zuen inondik ere ihar-despenik kausitzen. Agian, simpleki, ez zegoen.

Godaleta hustu eta zorura jausten lagatu zuen. Gogoia patarraren eraginez, behelainoan desagertzen zen bidezidorrean barna abiatzen ari zela nabaritu zuen. Begiak itxi eta musika ekipoan aditzen zen blues zaharrea konzentratzen saiatu zen. Gogo lainotutik neskatoaren irudia ageri zen, zoom batez urreratuz, aurpegiaren lehen plano batean gelditzeko. So egon zen. Agian, egin zuen gogoeta, behiala erre zuten sorgin baten itzala besterik ez zen. Sorgin xarmangarria.

Eskua luzatu zuen hankatarte gogortzen hasi berria ferekatzeko.

Neskatoak, oroitzapenen erresuma urrunetik, irribarrerik zoragarriena eskeini zion.

¹ Ereintza Elkarrekin antolatuko "Erreteriarako Hiria 1995eko XV. Ipui Lehiaketako" Euskarazko 1. Saria